

10 Νοεμβρίου, 1992

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ ΓΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ CERTIORARI,

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗ Η ΟΠΟΙΑ ΕΞΕΔΟΘΗ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΗΝ 22/10/92 ΣΤΗΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ,

Αιτητών.

(Αρ. Αίτησης 157/92).

5 *Προνομασιά Διατάγματα — Αίτηση για χορήγηση άδειας για καταχώρηση αίτησης για έκδοση διατάγματος certiorari εναντίον ενδιάμεσης απόφασης που εκδόθηκε από το Συμβούλιο Εγγραφής Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών στην άσκηση των πειθαρχικών αρμοδιοτήτων του — Κρίθηκε ότι αφορά διοικητικό όργανο και δεν εμπίπτει στην δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου για έκδοση προνομασιών διαταγμάτων.*

10 Οι αιτητές ήσαν εγγεγραμμένοι αρχιτέκτονες και αντιμετώπιζαν δίωξη για πειθαρχικό αδίκημα κατά παράβαση σχετικών προνοιών της περί αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών νομοθεσίας, ήτοι ότι ανέλαβαν εντολή από πελάτη για την ανέγερση οικοδομής παρόλο που γνώριζαν ότι εκκρεμούσε απαίτηση συναδέλφου τους για αμοιβή ή αποζημίωση χωρίς να είχαν εξασφαλίσει την άδεια του τελευταίου ή να είχε προηγουμένως εκείνος νόμιμα αποχωρήσει από την εργασία. Με την έναρξη της διαδικασίας το 15 Συμβούλιο, απορρίπτοντας σχετική ένσταση του δικηγόρου των αιτητών, αποφάσισε να επιτρέψει στον παραπονούμενο και τον δικηγόρο τους να παρίστανται και περαιτέρω να λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία κατά τον τρόπο που καθόρισε. Οι αιτητές ισχυρίστηκαν ότι η απόφαση αυτή του Συμβουλίου ήταν έκδηλα λανθασμένη, διότι σύμφωνα με ρητή πρόνοια της σχετικής νομοθεσίας, στην πειθαρχική διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου εφαρμόζεται 20 κατά το δυνατό, το άρθρο 74 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155, το οποίο δεν προβλέπει ούτε αναγνωρίζει στον παραπονούμενο δικαίωμα παρουσίας και νομικής εκπροσώπησης 25 στη διαδικασία. Περαιτέρω, ισχυρίστηκε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν δικαστικού χαρακτήρα, ώστε να ελέγχεται από το Ανώτατο Δικαστήριο στην άσκηση της δικαιοδοσίας του για έκδο-

ση προνομακίων διατάγμάτων δυνάμει του άρθρου 155.4 του Συντάγματος.

Αποφασίσθηκε ότι:

(α) Δεν υφίσταται δικαιοδοσία κάτω από τις διατάξεις του άρθρου 155.4 του Συντάγματος για αναθεώρηση πράξεων διοικητικής υφής που εμπύττον στο άρθρο 146.1 του Συντάγματος. Τα κριτήρια για την διάκριση της δικαστικής από την διοικητική πράξη είναι ότι η δικαστική πράξη πρέπει να προέρχεται από Δικαστήριο και η απόφαση να αποσκοπεί στον καθορισμό των δικαιωμάτων των διαδικών σύμφωνα με το γενικό δίκαιο. 5
10

(β) Οι πειθαρχικές δραστηριότητες διαφόρων οργάνων, που υφίστανται για να ρυθμίζουν διάφορα επαγγέλματα, δεν τα μετατρέπουν σε Δικαστήρια και οι πράξεις των δεν υπόκεινται σε αναθεώρηση με προνομακία διατάγματα, μεμονωμένες δε περιπτώσεις όπου κρήθηκε το αντίθετο μπορούσαν να διαφοροποιηθούν και εξηγηθούν με διαφορετικό τρόπο. Κατά συνέπεια το Δικαστήριο δεν είχε δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 155.4 του Συντάγματος να ασχοληθεί με την ενώπιόν του αίτηση. 15

Η αίτηση απορρίφθηκε.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν: 20

Christofi v. Iacovidou (1986) 1 C.L.R. 236

Ramadan v. Electricity Authority of Cyprus 1 R.S.C.C. 49

Frangos v. Medical Disciplinary Board (1983) 1 C.L.R. 256

Vassiliou v. The Police Disciplinary Committees (1979) 1 C.L.R. 46

Economides v. Military Disciplinary Board (1979) 1 C.L.R. 177 25

In re Miliotis, Αίτηση 192/88, απόφαση 14/2/90

Χαραλάμπους (1991) 1 Α.Α.Δ. 677

Papasavvas v. Educational Service Committee (1979) 1 C.L.R. 681

In re Demetriou (1988) 1 C.L.R. 678

Zenios v. Disciplinary Board (1978) 1 C.L.R. 382 30

In re Kakos (1985) 1 C.L.R. 250

Αίτηση.

Αίτηση με την οποία οι αιτητές ζητούν την άδεια του

δικαστηρίου να καταθέσουν αίτηση για την έκδοση εντάλματος certiorari με στόχο την ακύρωση της απόφασης του Συμβουλίου Εγγραφής Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών ημερ. 22 Οκτωβρίου, 1992 στην πειθαρχική διαδικασία εναντίον τους.

5 *Τ. Καρακάννα (κα) για Κ. Μιχαηλίδη, για τους αιτητές.*

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι αιτητές είναι εγγεγραμμένοι αρχιτέκτονες. Αντιμετωπίζουν δίωξη για πειθαρχικό αδίκημα κατά παράβαση του άρθρ. 4 (VII) (β) και (γ) των περί Δεοντολογίας των Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Κανονισμών του 1978 (Κ.Δ.Π.) 115/1978). Συγκεκριμένα κατηγορούνται ότι ανέλαβαν εντολή από πελάτη αναφορικά με την ανέγερση οικοδομής παρόλο που γνώριζαν ότι εκκρεμούσε απαίτηση συναδέλφου τους για αμοιβή ή αποζημίωση χωρίς να είχαν εξασφαλίσει την άδεια του τελευταίου ή να είχε προηγουμένως νόμιμα αποχωρήσει από την εργασία ο άλλος αρχιτέκτονας. Η ακρόαση άρχισε στις 22 παρελθόντος μήνα μπροστά στο Συμβούλιο Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών (εφεξής το Συμβούλιο), το οποίο έχει πειθαρχικές αρμοδιότητες στο προκείμενο με βάση τις διατάξεις του άρθρ. 12 του περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών Νόμου αρ. 41 του 1962, όπως τροποποιήθηκε και τους παραπάνω κανονισμούς.

25 Με την έναρξη της διαδικασίας το Συμβούλιο, απορρίπτοντας σχετική ένσταση του δικηγόρου των αιτητών, αποφάσισε να επιτρέψει στον παραπονούμενο και το δικηγόρο τους να παρίστανται και περαιτέρω να λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία κατά τον τρόπο που καθόρισε. Η 30 σχετική ενδιάμεση απόφαση του Συμβουλίου επισυνάπτεται στην αίτηση και έχει ως εξής:

"Το Συμβούλιο αποφασίζει όπως προχωρήσει στην εκδίκαση της υπόθεσης αυτής και επιτρέπει την παρουσία του δικηγόρου των καταγγελλόντων ως ενδιαφερομένων προσώπων.

Τυχόν ερωτήσεις του δικηγόρου θα υποβάλλονται μέσω του Προέδρου και κατά έγκριση του Προέδρου."

Με την κρινόμενη αίτηση οι διωκόμενοι αποτείνονται για άδεια του δικαστηρίου να τους επιτραπεί να καταθέσουν αίτηση για την έκδοση εντάλματος φύσεως *certiorari* 5 με στόχο την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης. Η εισήγηση της δικηγόρου τους είναι πως το άρθρ. 74 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφ. 155, που με τη ρητή διάταξη του Καν. 12 (ΙΙΙ) (γ) της Κ.Δ.Π. 115/1978 εφαρμόζεται και διέπει, κατά το δυνατό, τη διεξαγωγή της 10 πειθαρχικής δίκης, δεν προβλέπει ούτε αναγνωρίζει στον παραπονούμενο το δικαίωμα παρουσίας και νομικής εκπροσώπησης σ' αυτή, το οποίο παραχώρησε η εν λόγω ενδιάμεση απόφαση του Συμβουλίου. Επομένως το Συμβούλιο έχει ενεργήσει υπό το κράτος έκδηλης πλάνης 15 περί το δίκαιο με αποτέλεσμα να οδηγηθεί σε απόφαση που δεν έχει δικαιοδοσία να εκδώσει.

Το πρωταρχικό όμως ζήτημα είναι αν το δικαστήριο έχει με τη σειρά του δικαιοδοσία να παράσχει την αιτούμενη θεραπεία. Είναι εμπεδωμένη η άποψη στη νομολογία 20 ότι διοικητικά όργανα επιφορτισμένα με πειθαρχικές αρμοδιότητες δεν ασκούν κατά κανόνα δικαστική εξουσία με την έννοια που ασκούν τέτοια εξουσία τα τακτικά δικαστήρια, η οποία είναι και ελεγκτή κάτω από το άρθρ. 155.4 του συντάγματος με τη χρήση των προνομιακών διαταγμάτων. Εφόσον βεβαίως συντρέχουν οι απαραίτητες 25 προϋποθέσεις. Οι σχετικές πράξεις ή αποφάσεις των οργάνων αυτών είναι διοικητικού ή εκτελεστικού χαρακτήρα για τις οποίες αποκλειστική αρμοδιότητα έχει το Ανώτατο Δικαστήριο κάτω από το άρθρ. 146.1 του συντάγματος. 30 Η δικαιοδοσία που απονέμουν οι δύο αυτές συνταγματικές πρόνοιες δεν είναι συντρέχουσα. Αντίθετα, η μία αποκλείει την άλλη.

Η απόφαση της Ολομέλειας του δικαστηρίου στην υπόθεση *Christofi & Others v. Iacovidou* (1986) 1 C.I.R. 35 236, 247, επιβεβαιώνει απόλυτα την ορθότητα της θέσης αυτής:

5 "The power of this Court to issue prerogative orders is set out in paragraph 4 of Article 155 of the Constitution. By Article 146 a separate system of administration of justice was introduced. This introduced the jurisdiction of continental courts, the older system of which functions in France. A ministerial act is justiciable and amenable to this jurisdiction. A judicial act of an inferior Court cannot be made the subject of a recourse under Article 146. It is reviewable on appeal before a superior court and/or is subject to the appropriate prerogative orders. The power of this Court to issue prerogative orders extends only to such matters which are not within the jurisdiction of Article 146. The two jurisdictions are mutually exclusive."

15 Το συζητούμενο θέμα έχει διευκρινιστεί από την αρχή στην παλιά απόφαση *Hussein Ramadan v. Electricity Authority of Cyprus* 1 R.S.C.C. 49. Αποφασίστηκε ότι δεν υφίσταται δικαιοδοσία κάτω από τις διατάξεις του αρθρ. 155.4 για αναθεώρηση πράξεων διοικητικής υφής που
20 εμπίσπτουν στο αρθ. 146.1.

Τα κριτήρια για τη διάκριση της δικαστικής από τη διοικητική πράξη οριοθέτησε η απόφαση (πάλιν της Ολομέλειας) *Emilios A. Frangos v. Medical Disciplinary Board* (1983) 1 C.L.R. 256, 265:

25 "Two are the dominant characteristics of judicial power -

(a) It must emanate out of a Court of judicature and,

(b) the decision must aim at defining the rights of the parties under the general law."

30 Στη συνέχεια η αρχή αυτή συσχετίζεται και αντιδιαστέλλεται προς τις αποφάσεις των πειθαρχικών σωμάτων:

"Applying the aforesaid principles to the facts of the case, it becomes apparent that the decisions of the Disciplinary Committee of the Medical Council have

none of the characteristics of a judicial decision. The body issuing them is certainly not a Court of judicature but a domestic tribunal, primarily concerned with the upkeep of a code of ethics among medical practitioners. Its decisions have all the characteristics of administrative 5 decisions; they aim to promote proper standards among the medical profession within the context of a domestic code of conduct. And, as explained, unlike advocates, the medical profession has no immediate affinity to the administration of justice." 10

Έτσι οι πειθαρχικές και άλλες ακόμη δραστηριότητες οργάνων ποικίλης μορφής και νομικής υπόστασης κρίθη-
κε πως δεν υπόκεινται σε αναθεώρηση με προνομιακά δια-
τάγματα για έλλειψη δικαιοδοσίας. Παραδείγματα αποτε-
λούν οι υποθέσεις *Vassiliou & Another v. The Police* 15
Disciplinary Committees (1979) 1 C.L.R. 46 (αστυνομία),
Economides v. Military Disciplinary Board (1979) 1 C.L.R.
177 (στράτευμα), Application 192/88 *In re Michael Millotis*
ημερ. 14/2/90 (Παγκύπριος Οδοντιατρικός Σύλλογος),
Application 78/91 *In re Pambinos Charalambous & Others* 20
(1991) 1 A.A.Δ. 677.

Η κα Καρακάννα αναφέρθηκε σε τρεις περιπτώσεις από τη νομολογία για να υποστηρίξει την ύπαρξη δικαιο-
δοσίας στην προκειμένη περίπτωση ή τουλάχιστον ότι το
δικαστήριο στο στάδιο αυτό θα μπορούσε να χορηγήσει 25
άδεια. Η πρώτη είναι η απόφαση *Panayiotis Papasavvas v.*
Educational Service Committee (1979) 1 C.L.R. 681. Εκεί
δόθηκε η προκαταρκτική άδεια ενόψει όμως κάποιων αμφι-
βολιών που είχε ο δικαστής αναφορικά με τη φύση του ορ-
γάνου, που στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν η Επιτροπή 30
Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας το οποίο, όπως παρατήρησε,
διαφέρει εν πολλοίς από άλλα σώματα που ασκούν πει-
θαρχική εξουσία. Τελικά όμως δεν φαίνεται να προχώρη-
σε το δικαστήριο στην έκδοση του αιτούμενου διατάγμα-
τος. 35

Η υπόθεση *In re Maria Demetriou* (1988) 1 C.L.R. 678, αφορούσε πειθαρχική διαδικασία από το Πειθαρχικό Συμ-

βούλιο των Οδοντιάτρων και το δικαστήριο, με βάση το υλικό που είχε ενώπιόν του, δεν ήταν έτοιμο να δώσει οριστική κρίση. Πρέπει στο σημείο αυτό να υπομνησθεί ότι στη μεταγενέστερη υπόθεση *In re Milliotis*, ανωτέρω, αποφασίστηκε πως το όργανο αυτό ασκεί καθαρά διοικητικό έργο και επομένως δεν υπάρχει πεδίο για άσκηση της δικαιοδοσίας κάτω από το 155.

Τέλος, είναι η απόφαση *Zenios & Another v. Disciplinary Board* (1978) 1 C.L.R. 382. Εδώ το δικαστήριο παραχώρησε άδεια λαμβάνοντας υπόψη ότι το θέμα της δικαιοδοσίας ήταν αλληλένδετο με το καθεστώς του πειθαρχικού οργάνου που έπρεπε να συνεκτιμηθεί και με άλλα θέματα. Επρόκειτο για το Πειθαρχικό Συμβούλιο που συστάθηκε κάτω από τις διατάξεις του περί Ορισμένων Πειθαρχικών Παραπτωμάτων (Διεξαγωγή Ερεύνης και Εκδίκασις) Νόμου αρ. 3/77 για να εκδικάζει πειθαρχικά παραπτώματα δημοσίων υπαλλήλων, εκπαιδευτικών λειτουργών ως και προσώπων που υπηρετούν στους ημικρατικούς οργανισμούς αναφορικά με την προπαρασκευή του πραξικοπήματος ή την ανατροπή του πολιτειακού καθεστώτος. Φαίνεται όμως πως το θέμα δεν είχε συνέχεια.

Ωστόσο πρέπει να λεχθεί ότι σε περίπτωση που, όπως εδώ, το εγείρομενο θέμα είναι νομικής φύσεως μπορεί να εξετασθεί και να αποφασισθεί στο προκαταρκτικό αυτό στάδιο. Παρατηρεί σχετικά η απόφαση *In re Kakos* (1985) 1 C.L.R. 250, 258:

"...the implications of a legal proposition may readily be explored, with a view to determining their validity, at any stage of the proceedings. Certainly no prima facie case can be grounded on an erroneous legal proposition."

Ας ξαναγυρίσουμε στην κρινόμενη περίπτωση. Ότι έχει λεχθεί στην υπόθεση *Frangos* θα μπορούσε κάλλιστα να επαναληφθεί στην παρούσα περίπτωση. Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν έχει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της δικαστικής πράξης ούτε προέρχεται από δικαστήριο. Έργο του Συμβουλίου είναι η τήρηση της δεοντολογίας

χιτεκτονικού επαγγέλματος, αλλά όπως είδαμε αυτό και μόνο δεν δίνει στις πράξεις του Συμβουλίου το χρίσμα των δικαστικών αποφάσεων. Δεν βλέπω πως μπορεί να γίνει έγκυρη διαφοροποίηση μεταξύ του Συμβουλίου Αρχιτεκτόνων και, για παράδειγμα, του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου. 5

Δεν είναι νομικά δυνατή η έκδοση του απαιτούμενου διατάγματος για έλλειψη δικαιοδοσίας. Επομένως η αίτηση για άδεια δεν μπορεί κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες να ευσταθήσει. Απορρίπτεται. 10

Η αίτηση απορρίπτεται.